

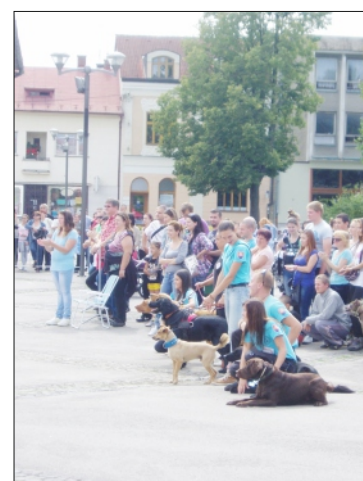
RAJČAN

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

SEPTEMBER / 2014

RAJECKÝ KRÁSAVEC 2014 *(viac na s. 6)*

5x foto: E. Pekná

V TOMTO ČÍSLE SI PREČÍTATE:

- Aktuálne informácie z mesta a mestského úradu •
- Elektronické kolky pri vybavovaní dokladov už aj na MsÚ •
- Spomienková slávnosť SNP •x• V Rajci pribudol nový zamestnávateľ •
- Štátna a mestská polícia informujú •x• Tri projekty Áno pre život •
- Pestré kultúrne leto •x• Rajecký krásavec 2014 •x• Rajecké školy informujú •
- 100. výročie vypuknutia prvej svetovej vojny •x• Spoločenská rubrika •
- Čestný občan Ferdinand Milučký oslavuje životné jubileum •
- Najťažší, ale najkrajší •x• Inzercia •x• Pozvánky na kultúrne akcie •

PRÁCE NA MEDIKE FINIŠUJÚ

Ako pokračujú práce na rekonštrukcii budovy bývalej Mediky na nájomné byty?

Začnem trochu obsirnejšie. Využitím budovy Mediky sme sa začali zaoberať zhruba pred tromi rokmi. Problém bol veľmi zložitý, pretože Medika bola kedysi súčasťou štátnych hmotných rezerv a slúžila ako poľná nemocnica pre prípad ohrozenia. V roku 2005 sa budova nakoniec odpredala francúzskeho občana, ktorý mal v Rajci podnikateľské aktivity a chcel budovu prerobiť – časť na podnikateľské účely, časť na byty, časť na penzión. Na tento zámer bola spracovaná aj projektová dokumentácia. Žiaľ, tento zámer sa neuskutočnil.

Keďže sa s budovou dlho nič nerobilo, mesto sa rozhodovalo, čo urobiť, aby budova nakoniec neskončila ako strašiak (budova bola v roku 2006 ešte zdravá, ale už v roku 2008 začala postupne chátrať). Zhodou okolností v roku 2012 štát zmenil legislatívu pre výstavbu nájomných bytov tak, že nájomné byty môže stavať už aj súkromný investor. Na základe toho sme začali vyvíjať kroky, aby sme našli súkromného investora, ktorý by bol schopný od francúzskeho majiteľa budovu kúpiť a na vlastné náklady ju zrekonštruovať na nájomné byty, ktoré by mesto v budúcnosti, v prípade, že získa finančné prostriedky zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB), odkúpilo. Takéhoto investora sme po roku nakoniec našli a museli sme splniť množstvo krokov – či už investor alebo my ako mesto – aby sa tento zámer mohol zrealizovať. Najdôležitejším krokom bolo presvedčiť majiteľa, aby budovu vôbec predal. Nakoniec ju nový investor zo Žilinského regiónu nadobudol za 650-700 tisíc eur. Následne musel zohnať finančné prostriedky na rekonštrukciu budovy, na svoje náklady dal vypracovať projektovú dokumentáciu v zmysle vyhlášky ŠFRB o nájomných bytoch a následne bolo vydané stavebné povolenie. Ihneď ako bolo vydané stavebné povolenie, mohlo sa Mesto Rajec s vyplnenou žiadosťou uchádzať o dotáciu a pôžičku zo ŠFRB na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Foto: Šzá

BUDOVA MEDIKY ZÍSKÁVA FINÁLNU PODOBU

Mesto Rajec podpísalo s investorom Zmluvu o budúcej zmluve, že v prípade ak investor celú budovu prerobí na nájomné byty, mesto podá žiadosť na ŠFRB o pridelenie finančných prostriedkov na kúpu nájomných bytov, a ak bude úspešné, následne byty od investora odkúpi. Vo februári tohto roka Mesto Rajec túto žiadosť podalo a v súčasnosti sa môžeme pochváliť, že Mesto Rajec bolo úspešné a finančné prostriedky na kúpu bytov získalo. Na 67 nájomných bytov sme získali nenávratnú dotáciu vo výške 40 % (zhruba 1,2 milióna eur) a návratnú pôžičku vo výške 60 % zo ŠFRB (zhruba 1,7 mil. €), ktorá je splatná 30 rokov a budúci nájomníci ju budú splácať vo svojom nájme.

V konečnom dôsledku táto pôžička nijako neovplyvní úverové zaťaženie mesta, pretože finančné prostriedky nám poskytol štát zo svojich zdrojov. Tento model máme zavedený u všetkých nájomných bytov, či na ul. Sama Chalupku alebo na ul. Lúčna.

Práce na rekonštrukcii Mediky pokračujú podľa harmonogramu prác a mali by sa ukončiť 30.10.2014.

Súčasne tu prebiehajú aj práce na inžinierskych sieťach – prívod vody, nová kanalizácia (dažďová, splašková, povrchová), nový prívod elektriny, teplovod, verejné osvetlenie a spevnené plochy: zhruba 100 parkovacích miest a prístupová komunikácia. Investorom týchto prác je Mesto Rajec a práce by sme mali ukončiť do 30.11.2014.

Realizáciou tohto projektu sa navýši majetok mesta o 3,5 milióna eur.

Po Rajci sa rozpráva, že jednou z podmienok, aby mesto mohlo získať grant zo Štátneho fondu rozvoja bývania na rekonštrukciu Mediky bolo ubytovanie rómskych rodín zo Žiliny. Je to pravda?

Nie je to pravda. Obe zmluvy – Zmluva o poskytnutí dotácie aj Zmluva o poskytnutí úveru zo ŠFRB sú zverejnené na webovom portáli mesta a každý si ich môže naštudovať. Zo zmlúv jednoznačne vyplýva, že takáto podmienka tam nie je! Záujmom mesta nie je ani to, aby sme nájomné byty pridelovali cudzím a neprispôsobivým občanom. Naším záujmom je v prvom rade dokončiť bytový dom, skolaudovať ho, vysporiadať majetkové vzťahy s vlastníkom, čiže investorom a následne byty prideliť prednostne Raj-

AKTUALITY Z MESTA

Na otázky odpovedá Ing. Ján Rybárik, primátor mesta

čanom. V súčasnosti máme doručených množstvo žiadostí a ak nebudú všetky byty naplnené Rajčanmi, budeme uvažovať o pridelení bytov ľuďom z blízkeho okolia.

Myslím si, že takýchto dezinformácií bude pribúdať, lebo je pred voľbami a treba očierňovať mesto.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva odznela aj otázka: „Akým kľúčom sa budú pridelovať byty?“

Mesto Rajec má vypracované Všeobecne záväzné nariadenie o pridelovaní bytov a každá jedna žiadosť sa posudzuje samostatne. Pri pridelovaní sa posudzuje príjem občana, pretože v prípade, že človek nemá žiaden príjem, je nezmysel, aby mu mesto poskytovalo nájomný byt. Pre ľudí, ktorí sú sociálne odkázaní alebo nemajú príjem existujú tzv. sociálne byty, ktoré v Rajci nestavíme, pretože u nás zatiaľ potreba výstavby takýchto bytov nebola a ani sme sa touto otázkou doteraz na zasadnutiach mestského zastupiteľstva nezaoberali. Nájomné byty, ktoré mesto stavia, sú určené pre ľudí s príjmom. Sú to tzv. štartovacie byty, väčšinou pre mladé rodiny a majú obmedzenú metráž plochy.

Kedy sa budú môcť ľudia nastáňovať do nových bytov?

Po meste sa rozpráva, že sú vraj už byty pridelené. Toto tiež nie je pravda.

Byty sa môžu pridelovať až vtedy, keď budú dokončené a keď ich Mesto Rajec získa do svojho majetku. Teoreticky je možné, že ak sa v októbri rekonštrukcia ukončí a v novembri by sa byty skolaudovali, mohli by sa počas novembra byty už pridelovať. Potom by bolo možné, že už v decembri sa do bytov nastáňujú prví nájomcovia.

Budú v tejto budove iba nájomné byty?

Nájomné byty sa budú nachádzať na štyroch podlažiach. Celý suterén odpredá investor mestu za jedno euro. Suterén má rozlohu okolo 1 500 m² a bude na rozhdnutie mesta čo sa tu v budúcnosti vybuduje, či ne-

dokončenie zo s. 2

jaké fitness centrum, obchodná prevádzka alebo nejaké iné služby pre Rajčanov.

Súčasťou Zmluvy o budúcej zmluve je aj to, že investor odpredá celý pozemok, ktorý patrí k budove o rozlohe zhruba 1,2 hektára, Mestu Rajec za cenu 10 eur/m², čo je veľmi výhodná cena. Potom bude Mesto Rajec vlastníkom celého areálu a vzniknú tu do budúca ďalšie možnosti výstavby. Bude záležať od nového vedenia mesta, aký zámer bude mať v tejto lokalite. Teoreticky sa tu môže postaviť ďalší bytový dom alebo niečo iné.

Čo sa ešte plánuje v tomto roku v meste zrealizovať?

Obyvatelia si určite všimli, že ulica Bielisko je uzatvorená a rozkopaná. Už v roku 2009, keď sme sa uchádzali o eurofondy, plánovali sme rekonštrukciu celého námestia v rámci celej pamiatkovej zóny – na južnej strane od tržnice, na východnej poza bývalý Kľak a na severnej po pekárne Bohdalová. Nakoľko bol projekt veľmi veľký museli sme ho rozdeliť na dve etapy. Prvú etapu, celé námestie, sa podarilo zrekonštruovať v roku 2010/2011 z eurofondov.

V týchto dňoch prebiehajú práce na druhej etape rekonštrukcie námestia. Na ulici Bielisko až po tržnicu sa položí taká istá dlažba ako na námestí. Súčasne sme dali vypracovať projekt aj na rekonštrukciu chodníka na Kmeťovej ulici od Katolíckej spojenej školy až po noviny stánok na Sládkovičovej ulici, ktorý je zo zámkovej dlažby a je celý poprepadávaný. Tu sa tiež položí táto dlažba, chodník sa vyrovná a bude tu osadený obrubník, aby sa oddelili chodci od vozidiel.

Máte pre čitateľov nášho časopisu nejakú zaujímavosť?

Pred krátkym časom som mal obchodné rokovanie s jedným obchodníkom, na ktorom som sa dozvedel informáciu, ktorá ma veľmi potešila. A to, že naša Kofola, ak to tak môžeme povedať, ktorú vyrábame u nás v Rajeckej doline, sa už vyváža až do Austrálie. Zatiaľ sa vyviezla iba pokusne, ale je o ňu veľký záujem a teraz sa robia kroky, aby sa zjednodušila preprava, hlavne finančne.

Úspešne napredujú práce aj na výrobnjej hale firmy KFTS na Fučíkovej ulici.

Sme veľmi radi, že zámer, ktorý sme ešte na začiatku roka predstavili Rajčanom sa aj realizuje. Podľa našich informácií už boli prijatí prví zamestnanci. V prvej etape by to malo byť okolo 180 zamestnancov a v prípade, ak firma dokúpi ďalšie priestory, tak by to bolo ešte ďalších 120 pracovníkov. Toto číslo (300) sa pomaly blíži k číslu pracovníkov, ktorí boli zamestnaní v bývalých Strojárňach. (Pozn. redakcie: na strane 3 si môžete o zámeroch firmy KFTS prečítať viac).

Za rozhovor ďakuje Šzá

ELEKTRONICKÉ KOLKY PRI VYBAVOVANÍ DOKLADOV UŽ AJ NA MESTSKOM ÚRADE

Počas augusta bol v priestoroch biometrického pracoviska (Mestský úrad Rajec, druhé poschodie, kancelária č. 17) namontovaný tzv. „KOLKOMAT“.

Toto zariadenie vám umožní zaplatiť kolky priamo na uvedenom pracovisku a nemusíte sa zdržiavať kúpou príslušných kolkov na pošte.

Cieľom tohto riešenia je, aby ste si ušetrili čas a mohli si vybaviť všetko na jednom mieste.

Ďalšie podrobnosti môžete získať na webovej stránke <http://www.elektro nickekolky.sk/>.

Šzá

1x foto: archív MsÚ Rajec

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSŤ NA SNP

Pri príležitosti 70. výročia **Slovenského národného povstania** zorganizovali Mesto Rajec, Mestské kultúrne stredisko Rajec a Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Rajci vo štvrtok 28. augusta **spomienkovú slávnosť** spojenú s kladením vencov k pamätníku Slovenského národného povstania na námestí v Rajci. Na pietnej spomienke sa okrem primátora mesta Ing. Jána Rybárika zúčastnili aj členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Rajci a obyvatelia z mesta a okolia.

Tohtoročným spestrením osláv bola aj výstava dobových fotografií, vojenských vyznamenaní, odznakov a aj medailérskej tvorby rajeckého rodáka Rudolfa Pribiša, ktorú zrealizovali dvaja mladí nadšenci pre dejiny – Lumír Kardoš a Peter Šlota, ktorým aj touto cestou ďakujeme.

Z. Ščasná, MsKS Rajec
1x foto: Šzá

ZO ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Ďalšie riadne zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo **14. augusta 2014**.

V prvom bode programu predniesla hlavná kontrolórka, Ing. B. Sekáčová, správu o kontrole plnenia uznesení, ako aj o uzneseniach doposiaľ nesplnených. Túto správu poslanci zobrali na vedomie.

V ďalšom bode programu poslanci jednomyseľne odsúhlasili prevod domu s. č. 1085 (časť bývalej práčovne).

Následne T. Záborská, vedúca finančného oddelenia, oboznámila poslancov s Monitorovacou správou o plnení programového rozpočtu a výsledkoch hospodárenia Mesta Rajec za prvý polrok 2014. Monitorovaciu správu, ktorú poslanci dostali aj písomne, zobrali na vedomie.

V ďalších bodoch programu poslanci schválili použitie časti prostriedkov rezervného fondu mesta ako aj návrh zmeny rozpočtu a programového rozpočtu Mesta Rajec na rok 2014.

Hlavná kontrolórka mesta predniesla správu o vykonaných kontrolách za obdobie jún – august 2014. Túto správu poslanci zobrali na vedomie.

Vzhľadom k tomu, že sa blíži koniec funkčného obdobia hlavného kontrolóra mesta, mestské zastupiteľstvo vyhlásilo voľbu hlavného kontrolóra, a to na deň 25. septembra 2014.

V jednom z posledných bodov programu oboznámila poslancov A. Uríková, vedúca oddelenia správneho, s harmonogramom organizačno-technického zabezpečenia volieb. V súvislosti s týmito voľbami poslanci jednomyseľne schválili štyri volebné obvody v meste Rajec, ako aj počty poslancov, ktoré sa budú v týchto obvodoch voliť.

MsÚ Rajec

V RAJCI PRIBUDOL NOVÝ ZAMESTNÁVATEĽ

Už niekoľkokrát sme v našom časopise informovali o zámere spoločnosti Korea Fuel-Tech Poland založiť v našom meste dcérsku spoločnosť, ktorá sa bude zaoberať výrobou interiérových plastových súčastí do automobilov. Po úspešných rokovaniach na pôde mesta sa tento zámer stal skutočnosťou a už za niekoľko mesiacov sa dokončí nová výrobná hala v priestoroch niekdajších Považských strojární na Fučíkovej ulici v Rajci.

O zámeroch novej firmy Korea Fuel-Tech Slovakia (ďalej KFTS) som sa rozprávala s projektovým manažérom **Ing. Ivanom Drabálkom**.

Prečo sa firma KFTS rozhodla založiť novú firmu práve na Slovensku a práve v Rajci?

Naša matka Korea Fuel-Tech Poland založila spoločnosť na Slovensku vo februári so zámerom previesť výrobný program, ktorý je vo výrobnej fabrike v Zory v Poľsku, sem do Rajca. Jedna z príčin je skrátenie pracovnej vzdialenosti, zníženia rizík, flexibilita, reakčnosť na požiadavky výrobcu. Našimi hlavnými odberateľmi sú KMS a MOBIS Slovakia, pre ktorých budeme vyrábať automobilové komponenty. Hlavný dôvod prečo sa firma rozširuje a buduje sa nová fabrika je ten, že Kórejci začali plánovať nové zákazky aj s firmami Škoda, Hyundai či Volkswagen.

Veľkou výhodou tohto kroku je aj to, že k nám do Rajca prechádza celý výrobný program – nová kompletná technológia, čiže všetky zariadenia používané na výrobu budú nové. Pri rozbehnutí programu nás prídu zaškoliť odborníci a naučia nás dodržiavať takú úroveň kvality, ktorú naši odberatelia požadujú a v ktorej sú z Poľska v súčasnosti dodávané naše výrobky.

Pre Rajec sa Kórejci rozhodli aj preto, že po prvé tu bol výhodný objekt a po druhé tu bolo deklarovane, že sú tu ľudia všetkých vekových kategórií majúci zručnosť od predchádzajúcich investorov, ktorí tu pôsobili – Považské strojárne, Intimoda, Korasan... – my chceme práve túto ich zručnosť využiť.

Už ste začali prvé náborové pohovory?

Náborové pohovory sa začali podľa plánu a niektoré z týchto pohovorov som aj osobne viedol. V súčasnosti budujeme takzvaný core team, čiže ľudí, ktorí budú na manažérskych a líderských pozíciách. Prvá skupina ľudí, ktorí budú vybraní, budú absolvovať školenie v Poľsku alebo na Slovensku a budú mať 6 mesiacov na to, aby sa prejavili – aké majú pracovné návyky, ako ovládajú technológiu, ako si vedú poradiť s kolektívom, či sú to vodcovské typy... – a majú veľkú šancu, aby sa postupne v krátkom čase posunuli vyššie na líderské pozície.

Keďže máme veľký počet uchádzačov o pracovné pozície, tak sme súčasne urobili

aj prvé kolo pohovorov, ktorého sa zúčastnilo 155 ľudí. Nasledovať budú ešte dve vlny prijímania.

Čo ponúkate vašim potencionálnym zamestnancom?

Požiadavkou mesta bolo, aby sme ľudí nezamestnávali cez agentúry, ale na priamo, čo platí a ľudí zamestnávame osobne.

Od samého začiatku deklarujeme, že naše základné mzdy pre operátorov budú minimálne o 10 % vyššie ako je základná mesačná minimálna mzda na Slovensku. Máme vypracovanú stratégiu miezd a každá pozícia je násobená koeficientom stupňa náročnosti práce podľa platného zákonníka práce – zamestnanci budú dostávať príplat-

ňaplň. Každý uchádzač bol informovaný, že po prvých 6 mesiacoch bude prvé zvýšenie platu, najneskôr po roku, keď bude spoločnosť zabezpečená. Zvyšovanie platu sa plánuje vždy po každom roku. Predpokladáme a chceme aj ku koncu roka vyplácať určité formy odmien. Zamestnancom ponúkame aj rôzne benefity, sociálny program, stravne lístky a darčekové poukážky so širokou formou využitia.

Konateľom firmy je pán Seiduk Kim, ktorý je v Európe už 18 rokov s veľkými a širokými skúsenosťami, a trvá na tom, aby všetky kroky, ktoré podnikáme boli a budú podľa platných predpisov a zákonov. Čo plníme a budeme dodržiavať.

Kedy sa začne s výrobou?

V tomto čase sa zameriavame na dokončenie hrubej stavby, zatiaľ ide všetko podľa plánov.

Celý proces výroby je závislý na dodávke požadovaného objemu elektrickej energie. Ihneď ako nám Stredoslovenská energetika dodá elektrinu, malo by to byť do konca septembra, môžu v októbri prísť prvé vstrekovacie lisy, ktorých bude 16 a najťažší z nich bude vážiť 95 ton. Do konca novembra by sa tieto stroje mali namontovať a spojiť – musia byť napojené technologicky, prepojené s počítačmi a serverom, musia byť pripojené roboty, ktoré podajú hotový výlisok na pracovnú plochu a operátori

POHLAD NA AREÁL FIRMY KOREA FUEL-TECH SLOVAKIA V RAJCI

ky za odbornosť, za nočnú prácu, za nadčasy, za oprávnenia (napr. elektrikári, zvárači...), za zvyšovanie odbornosti a kvalifikácie... Platy bude ovplyvňovať aj pracovná disciplína, dochádzka, plnenie povinností vyplývajúcich z jednotlivých pracovných

ich následne skontrolujú. Skôr ako začneme s výrobou musíme zabezpečiť všetky potrebné veci pre výrobu, logistiku, vstup materiálu (granulát, z ktorého sa budú výlis-ky vyrábať), jeho kontrolu, výdaj materiálu, skladovanie... a v neposlednom rade aj

dokončenie zo s. 4

údržbu, lebo sa v strojoch menia v určitých cykloch a podľa požiadaviek zákazníkov formy na výrobu výlisikov.

Noví zamestnanci začnú pracovať až od januára?

Časť zamestnancov (administratíva) už začala pracovať. Od septembra nastúpia prví pracovníci, ktorí pôjdu na zaškolenie do Poľska. A od októbra budeme postupne priberať pracovníkov a do konca roka by malo byť u nás zamestnaných okolo 120 pracovníkov, aby sa v januári mohla začať skúšobná výroba na jednej smene. Následne sa uskutoční ďalší nábor pracovníkov na druhú smenu a po marci sa uvidí, kedy začne tretia smena. Zatiaľ sa počíta so 186 pracovníkmi.

Je možné, že sa firma v budúcnosti ešte rozšíri?

Áno, uvažujeme o tom. V súčasnosti už máme podpísanú Zmluvu o budúcej zmluve a ak sa dohodnú súčasní majitelia vedľajších objektov a vyriešia sa všetky majetkovo-právne vzťahy, sme rozhodnutí odkúpiť a pripraviť sa na ďalšie rozšírenie našich podnikateľských aktivít a výroby.

Je Vám Mesto Rajec nápomocné pri realizácii Vašich zámerov?

Spolupráca s mestom je na vynikajúcej úrovni a čo je dôležité, je veľmi flexibilná a promptná pri vybavovaní dokumentov. Najväčšia pomoc je v tom, že nám pán primátor vychádza v ústrety, je nápomocný pri jednotlivých procesných úkonoch a usmernení pri získavaní potrebných povolení a dokladov od rôznych inštitúcií.

Nezaťažuje výroba dopravu v meste?

Určite bude denne prechádzať mestom menej kamiónov ako tomu bolo napríklad, keď v týchto priestoroch mala sklady predchádzajúca spoločnosť, ktorá prevádzala jednu z najťažších komodít. Denne by malo odísť z fabriky zhruba 20 kamiónov, o ktorých sa dá povedať, že budú prevážať „vzduch“, pretože všetky vyrobené časti budú zabalené v bublinkovej fólii, aby sa nepoškodili a v plastových prepravných boxoch do veľkosti cca 150 x 150 cm – zaťaženie ciest aj hlučnosť by mala byť oveľa nižšia, lebo budeme voziť oveľa ľahšie náklady.

Dotkne sa výroba nejako životného prostredia?

Naša výroba nijako nezaťažuje životné prostredie. Výroba v našej spoločnosti je veľmi čistá technológia, nebudeme vyrábať žiadne nebezpečné odpady a dokonca vybudujeme novú čističku odpadových vôd v našom areáli a tým umožníme aj ostatným firmám v areáli, aby sa na novú ČOV mohli pripojiť.

Za rozhovor ďakuje Zuzana Ščasná, MsKS Rajec
1x foto: archív MsÚ

ŠTÁTNA A MESTSKÁ POLÍCIA INFORMUJÚ

Z UDALOSTÍ OBVODNÉHO ODDELENIA POLICAJNÉHO ZBORU RAJEC (OO PZ)

V mesiaci júl zistilo OO PZ Rajec trestný čin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171, odst.1 Trestného zákona. Vo veci bolo začaté trestné stíhanie voči mladistvému občanovi z Rajca.

V mesiaci august začalo OO PZ Rajec preverovať trestný čin výtržníctva podľa § 346, ods. 1 Trestného zákona voči dvom podozrivým osobám, ktoré mali na sídlisku sever napadnúť občana z Rajca a spôsobiť mu ublíženie na zdraví.

Počas júla a augusta boli zistené celkom štyri trestné činy krádeže podľa § 212 ods. 2 pís. f) v Supermarkete TESCO Rajec. Z týchto krádeží boli obvinené tri mladistvé osoby z Rajca.

Z UDALOSTÍ MESTSKEJ POLÍCIE RAJEC (MSP)

Dňa 24.7. hliadka MsP prijala telefonickú informáciu o otvorených poklopoch na kanalizácií od konca ulice S. Chalúpku smerom na poľnú cestu do obce Šuja. Hliadka preverila situáciu, poklopy vrátila späť, následne boli kontaktované zodpovedné osoby zo Severoslovenských vodární a kanalizácií, a.s., aby spoločnosť prijala technické opatrenia.

Dňa 5.8. na útvar MsP prišiel občan s oznámením o žene údajne krvácajúcej z ruky, ktorá sa mala nachádzať na Námestí SNP. Hliadka okamžite vyrazila na pomoc a v strede námestia našla ženu krvácajúcu zo zápästia. Ihneď poskytla dotýčnej Miroslave M. prvú pomoc a privolala Rýchlu zdravotnú pomoc, ktorá jej poskytla ošetrovanie. Je len šťastím, že dotýčnárka si nespôsobila hlbšie zranenie.

V uplynulých dvoch mesiacoch (júl a august) museli hliadky MsP výrazne zasahovať pri pomoci osobám v podnapitom stave. Išlo o situácie, v ktorých tieto osoby ležali na chod-

níkoch, pri hlavných komunikáciách, na trávnikoch a podobne. Celkovo bolo zaznamenaných 8 takýchto prípadov. Z tohto počtu sa päťkrát opakovala situácia u toho istého občana J. I. z blízkej obce. Tento bol v súlade so zákonom č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch riešený sankciami. Pretože sa časť občanov takto správa hlavne na Námestí SNP, mestská polícia prijala opatrenia, na základe ktorých sa bu-

de počas hliadkovania výraznejšie venovať tejto časti mesta. Súčasne s týmto krokom sa pripravujú ďalšie legislatívne opatrenia smerujúce k sprísneniu a obmedzeniu konzumácie alkoholu vo vybraných častiach mesta.

Okrem týchto udalostí sa v uplynulých mesiacoch výrazne zhoršila situácia v starostlivosti o psov. Počas mesiacov júl a august hliadky odchytili celkovo 9 psov, ktoré sa zabehli svojim majiteľom do rôznych častí mesta. V niektorých prípadoch boli psy dezorientované v takej miere, že spadli do vpusť či koryta rieky a nevedeli sa dostať von. Z uvedeného počtu odchytených psov boli dva psy odovzdané do útulku v Žbyňove. Pri ďalšom overovaní sme zistili, že jeden z dvojice psov patrí majiteľovi z Konskej a ten druhý bol už dobre známy z potulovania sa po Rajeckých Tepliciach... Všetci zistení majitelia boli riešení za priestupky proti zákonu o držaní psov.

Pracujeme pre vašu bezpečnosť

Ing. Ján Jasenovc, PhD.,
náčelník MsP Rajec
1x foto: archív MsP Rajec

VYSTÚPIŤ Z BLUDNÉHO KRUHU

Nezisková organizácia *Áno pre život od septembra minulého roku realizuje projekt podporený z Fondu Hodina deťom, ktorý zriadila a spravuje Nadácia pre deti Slovenska. Zámerom projektu s názvom „Vystúpiť z bludného kruhu“ je rozvoj a podpora životných zručností detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.*

V rámci projektu sme počas letných prázdnin realizovali aktivitu s názvom Životné zručnosti v praxi. Cieľom tejto aktivity bolo naučiť deti využívať aj v praxi rôzne životné zručnosti ako napríklad priateľstvo, sebadôvera, trepzili-

vosť, vytrvalosť, zodpovednosť, ktoré sa počas roku snažili získavať a rozvíjať. Približne 30 detí z Rajca a okolia sa spolu s dobrovoľníkmi zúčastnilo na dvoch výletoch, kde mali deti možnosť zažiť zaujímavé dobrodružstvá, vyrobiť si pekné hračky vlastnými rukami, vidieť kúsok Slovenska, zoznámiť sa s novými kamarátmi a prostredníctvom pripravených činností cvičiť dôležité životné zručnosti. Všetky deti majú právo dostať v detstve základ, na ktorom môžu stavať, aby z nich vyrástli dobrí ľudia. Tak budú mať možnosť vystúpiť z „bludného kruhu“ života svojej rodiny, žiť šťastný život a byť priňomom aj pre spoločnosť.

Terézia Podolanová, *Áno pre život n.o*
koordinátor projektu

PESTRÉ RAJECKÉ KULTÚRNE LETO

COUNTRY NEDELA – SKUPINA NIAGARA

Rajecké kultúrne leto je vždy pestré a bohaté na rôzne podujatia. Tohtoročné leto, už tradične, začalo Rajeckými ladislavskými hodmi a pokračovalo 5. júna 6. ročníkom **Rajrockfestu**. O týchto podujatiach sme písali v minulom čísle.

V ďalších prázdninových týždňoch ste sa mohli zabaviť na námestí na **Country**

TANEČNÝ SÚBOR Z LOTYŠSKA

nedeli (13.7.) s výbornou country skupinou *The Fathers* až z Prešova a o tanečné čísla sa postarala country skupina *Niagara*.

27. júla patrilo nedeľný podvečer skupine **Vega**, ktorej program spestril, svojimi národnými tancami, veľký tanečný súbor až z Lotyšska. Každoročným, najväčším podujatím je **Veľký rajecký deň (9.8.)**. Počas tohto dňa sme si mohli vybrať z bohatej ponuky. Deň odštartovali mažoretky *Kordovánky*, s es-

trádnym programom pokračoval *Peter Stašák*, v ľudovom tóne hral, spieval a tancoval folklórny súbor *Stavbár* a potom už všetci, na námestí praskajúcom „vo švíkoch“, netrpezlivo čakali na najväčšiu hviezdu tohto dňa *Majka Spirita*. Po úžasnom vystúpení pokračovala nemenej vynikajúca *Katka Ivanková* a od 21. hodiny sme si zatancovali počas *Get Funu* s DJ *Milanom Lieskovským* a DJ *Trambusom*. O dva týždne námestie bolo opäť zaplnené, tentokrát však mali hlavné slo-

vo psíky, ktoré prišli súťažiť o titul **Rajecký krásavec**. Celodenné podujatie bolo okrem súťaží doplnené rôznymi vystúpeniami psích záchranárov. V nedeľu 7. septembra sme sa na námestí rozlúčili s letom **Koncertom filmovej hudby**, na ktorom svoje

VEĽKÝ RAJECKÝ DEŇ – VYSTÚPENIE MAJKA SPIRITA

umenie predstavili členovia *AdHoc Orchestra*.

Jeseň privítame **Rajeckým pivným festivalom** s desiatimi druhmi piva. Počas desiatich dní na nás čaká mnoho zábavy, dobrého jedla a pitia. Od piatku 12. do nedeľe 14. septembra sa stretne spoločne na námestí a od pondelku 15. do nedeľe 21. septembra sa podujatie presunie do Rajeckej pivárne na Nádražnej ulici.

Z. Ščasná, MsKS Rajec
3x foto: K. Kalmová

Po studených a upršaných dňoch bola sobota 23. augusta ako malý zázrak. Už od rána krásne svietilo slniečko a perfektne pripravené námestie vítal súťažiacich a návštevníkov našej novej súťaže **Rajecký krásavec**.

Tentoraz však nesúťažili dvojnohí krásavci, ale štvornohí miláčikovia a ich majitelia. Rajecký krásavec bola súťažná výstava kríženecov a psíkov bez preukazu pôvodu. Na súťaž sme sa riadne pripravili, veď kto prišiel na námestie, mohol na vlastné oči vidieť množ-

stvo pripravených cien pre súťažiacich, ale aj bohatú tombolu. Centrom diania bol kruh pre súťažiacich s prísnuou porotou, v ktorom psíky absolvovali jednotlivé súťaže. Dobře postarané bolo o všetkých. Na námestí bolo množstvo stánkov, kde si mohli návštevníci zjesť, doplniť pitný režim, prípadne si dať vynikajúci trdelník alebo sladučkú cukrovú vatu. Majiteľov psíkov potešil stánok s chovateľskými

RAJECKÝ KRÁSAVEC 2014

potrebami. Stále plno bolo v stánku veterinárnej nemocnice, kde sa dalo s odborníkmi porozprávať a získať odborné rady. Samozrejme, nemohla chýbať dobrá hudba. Rajeckého krásavca sme organizovali prvýkrát a takmer dych nám vyrazila účasť. Súťaže sa zúčastnilo cez 200 psíkov a námestie doslova zaplnili ich malí aj veľkí majitelia s rodinnými príslušníkmi, ale aj množstvo divákov, ktorí majú radi zvieratá a hlavne psíkov.

Súťažiacim psíkom a ich majiteľom bolo odovzdaných 36 výhier. Popri tom rozhodcovia rozdali ešte 15 cien poroty. Top psíkom celej akcie a **Rajeckým krásavcom sa stal psík bledohnedý chrt**. A aj úplný laik musel uznať, že cenu získal zaslúžene, pretože to bol „**naozajstný krásavec**“. Veľký kus práce odvedli porotcovia Mgr. Lenka Letková a Ing. Miroslav Kotuláš. Veľmí nápomocná nám bola aj MVDr. Katarína Polačková. Obrovské **ďakujeme patri** aj všetkým sponzorom, predovšetkým spoločnostiam *Heritage*, *Super ZOO* a *Veterinárnej nemocnici Anima zo Žiliny*.

S nápadom zorganizovať takéto podujatie v Rajci prišla na Mestské kultúrne stredisko Rajec skupina mladých nadšencov a chovateľov psíkov Xénia Polaczyková, Patrik Kútňny a Martina Uhláriková. Ich nápad nás zaujal, ale nákazlivé bolo hlavne ich nadšenie, s ktorým tento návrh predkladali. Dali sme sa spoločne do toho a podarilo sa nám vynikajúce podujatie.

Všetci súťažiaci, návštevníci, ale aj my organizátori, sme si želali v sobotu to isté – aby sa z tejto výbornej akcie stala tradícia a aby sme sa opäť stretli na Rajeckom krásavcovi 2015.

A. Tordová, poverená vedením MsKS Rajec
1x foto: E. Pekná

DENNÝ LETNÝ TÁBOR CVČ

Centrum voľného času pri Katolíckej spojenej škole v Rajci usporiadalo denný tábor, ktorý prebiehal v priestoroch školy, na začiatku letných prázdnin 2014. Žiaci mohli prísť stráviť voľný čas od pondelka 30. júna do piatka 4. júla.

Počas týždňa mali žiaci k dispozícii telocvičňu, posilňovňu, počítačovú učebňu a školské ihrisko. Oddychová činnosť bola realizovaná formou športových, spoločenských a počítačových hier. Pedagogický dozor a organizáciu tábora zabezpečoval Ing. Juraj Jasenovec. Zúčastnení žiaci takýmto spôsobom aktívne využili voľný čas hneď na začiatku letných prázdnin. V pondelok absolvovalo denný tábor 29 žiakov, v utorok 35 žiakov, v stredu 32 žiakov, vo štvrtok 30 žiakov a v piatok 27 žiakov. Hlavným cieľom činnosti bol telesný a pohybový rozvoj žiakov, podporenie informačnej gramotnosti a voľnočasovými aktivitami prispieť k prevencii pred nepriaznivými vplyvmi dnešného okolia.

Ing. Juraj Jasenovec, KSS Rajec

Foto: archív KSS

NAŠLI RAJECKÉHO EXPERTA

18. jún patril v Gymnáziu Javorová v Rajci hľadaniu **Rajeckého experta**. Išlo o prvý ročník vedomostnej súťaže žiakov základných škôl a nižších ročníkov osemročných gymnázií v Rajeckej doline. Súťaž má 4 vedomostné kategórie: Angličtina prevažne vážne, Tajomstvá prírody, Historický svetobežník a Olympijské kruhy.

Školy, ktoré mali tento rok odvahu sa zúčastniť, boli: Cirkevná základná škola Rajec, Gymnázium A. Škrábika Rajec, Základná škola Lipová Rajec, ZŠ Kamenná Poruba, ZŠ Rajecká Lesná a ZŠ Rajecké Teplice. 24 žiakov bojovalo o zaujímavé ceny. Okrem víťaza každej kategórie sa hľadal absolútny expert – teda žiak s najvyšším súčtom bodov vo všetkých kategóriách. Tým sa stala **Katarína Beňovská** zo Základnej školy v Rajeckej Lesnej. Bola zároveň víťazkou kategórie Tajomstvá prírody. Angličtina prevažne vážne patrila **Daniele Jakubskej** tiež zo Základnej školy v Rajeckej Lesnej. Najlepším historickým svetobežníkom sa stal **Filip Svetlošák** z Gymnázia A. Škrábika v Rajci. Olympijské kruhy najlepšie zvládol **Matúš Mruzek** zo Základnej školy v Kamennej Porube. Víťazi si odniesli vecné ceny a majú právo nosiť tričká s logom súťaže. Víťaz mohol byť len jeden, no súťaživosť a znalosti prejavili všetci žiaci, čo dokazujú aj minimálne rozdiely vo výslednom bodovom hodnotení.

Súťaž podporuje aj tímového ducha. Žiaci boli rozdelení do družstiev podľa škôl, ktoré reprezentovali, a pre ktorú zbierali body. Z výhry sa tešili žiaci z Gymnázia A. Škrábika v Rajci, ktorí si právom pochutnali na sladkej výhre – torte s logom súťaže.

Foto: archív gymnázia

Po súťažení si žiaci aj pedagógovia pozreli priestory organizátora súťaže – Gymnázia Rajec. Čakanie na výsledky si žiaci spríjemnili v Spinningovom centre a športovými hrami v areáli školy.

Súťaž vytvorila priestor na podporu lokálpatriotizmu žiakov, ale aj kontakt medzi školami a pedagógmi regiónu.

Mgr. Eva Rovňanová, Gymnázium Rajec

Nezisková organizácia **Áno pre život** so sídlom v Rajeckých Tepliciach úspešne ukončila projekt rekonštrukcie chráneného pracoviska vďaka podpore z Nadačného fondu Kia Motors Slovakia v Nadácii Pontis.

ZDRAVOTNE ZNEVÝHODNENÍ OBČANIA MAJÚ LEPŠIE PODMIENKY PRE SEBAREALIZÁCIU

Chránené pracovisko Remeselné dielne sídli v priestoroch Katolíckej spojenej školy v Rajci. Pracujú tu 4 pracovníci, z toho 3 zdravotne znevýhodnení občania. Zameriavajú sa predovšetkým na výrobu medovníčkov, ktoré sú zo strany verejnosti veľmi obľúbené.

Vďaka podpore projektu bola vymenená drevená podlaha nevyhovujúca z hygienického hľadiska, boli vyrobené stoly

na mieru vhodné pre imobilných občanov, kompletne vymenené elektroinštalácie rozvody. Pred vstupom do dielne sú inštalované prenosné nájazdové rampy s ohľadom na dostupnosť pracoviska pre imobilných občanov. K úspechu projektu veľkou mierou prispeli dobrovoľníci, ktorí pomáhali pri rekonštrukcii na úkor svojho voľného času.

Záverom projektu bolo podujatie pre verejnosť spojené s návštevou zrekonštruovaných priestorov chráneného pracoviska – Deň otvorených dverí. Počas tohto dňa boli prezentované aj výrobky dielne. Pozvanie prijali zástupcovia KSS v Rajci, zástupcovia Farského úradu v Rajci, členovia Správnej rady, spolupracovníci a dobrovoľníci našej neziskovej organizácie. Okrem kvantitatívnych výsledkov pomohli aktivity projektu zvýšiť kvalitu pracoviska pre zdravotne znevýhodnených zamestnancov, ktorí tu môžu uplatniť svoje zručnosti, schopnosti a môžu podávať kvalitný a zdravie neohrozujúci výkon. „Práca je totiž najdôležitejším nástrojom na osobnú zmenu a plnohodnotné začlenenie ohrozených osôb do spoločnosti“, dodala Anna Verešová, riaditeľka neziskovej organizácie.

Vďaka práci, kontaktu a podpore verejnosti sa zvýši aj sebavedomie zdravotne postihnutých zamestnancov. Ďalšou dôležitou zmenou je pohľad verejnosti na ľudí so zdravotným postihnutím, ktorí sú stále vnímaní okrajovo.

Zuzana Dobešová, Áno pre život, n.o.
1x foto: archív ÁPŽ

100. VÝROČIE VYPUKNUTIA PRVEJ SVETOVEJ VOJNY

Svet si v júli pripomenul prvý veľký svetový konflikt, ktorý spôsobil zánik mnohých veľkých štátnych útvarov a dal podnet na vznik nových štátov v Európe. Bol to ozbrojený konflikt globálnych rozmerov trvajúci od 28. júla 1914 do 11. novembra 1918. Odohrával sa prevažne v Európe, no zasiahol aj Afriku, Rusko a Blízky východ.

Vojna vypukla následkom zostreňných rozporov medzi svetovými mocnosťami snažiacimi sa získať vo svete vplyv, kolónie, suroviny a trhy. Nemecko za ostatnými mocnosťami zaostávalo a tiež si chcelo ukoristiť nejaké kolónie, čím sa s nimi dostalo do sporu. Nemecko malo pocit, že je na vojnu lepšie pripravené ako ostatné krajiny. Boj o vplyv na Balkáne zasa zostril nezhody medzi Rakúsko-Uhorskom a Ruskom. Zámienka sa naskytila v júni 1914, keď Rakúsko-Uhorsko uskutočnilo v Bosne, ktorú si nedávno pripojilo, vojenské manévry. Odboj obyvateľov Bosny a Hercegoviny podporovalo Srbsko. A tak, keď 28. júna navštívil rakúsky následník trónu František Ferdinand d'Este s manželkou Sarajevu, srbský študent Gavrilo Princip ich zastrelil.

Nemecko vyzvalo Rakúsko-Uhorsko, aby tvrdo zakročilo a prisľúbilo mu pomoc. Rakúsko-Uhorsko vypovedalo 28. júla 1914 Srbsku vojnu, ktorá začala prvý veľký medzinárodný konflikt vo svete. Po boku Rakúsko-Uhorska bojovalo Nemecko, neskôr sa pripojilo Turecko a Bulharsko (Ústredné veľmoci), na strane Srbska stál jeho stály spojenc Rusko, ku ktorému sa pridali Francúzsko a Veľká Británia a neskôr USA, Taliansko a ďalšie krajiny.

Vojna sa skončila kapituláciou ústredných veľmocí 11. novembra 1918 v Compiègne. Vojna si vyžiadala životy 9,6 milióna vojakov a 7 miliónov civilistov.

O tomto konflikte sa dočítate aj v Kronike mesta Rajec. V Rajeckom nárečí sa tu píše:

„Píše sa rok 1914. Ovzdušie Európy zapácha pušným prachom. Výroba v súkennej fabrike sa zameráva viac na výrobu vojenských mundúrov a meniej na civilnú odev. Robotníci v Madovčíkovej cehelni ako talianski štátni občania odchádzajú.

Je 28. júl 1914. Krížom cez hracké naca-hujú recaze a stavajú k nim stráže. To sa robí aj na šeckých mostoch. Obecný sluha (hajtmán) oznamuje bubnom vyhlásenie vojny a mobilizáciu vojska. Najprv idú dôstojníci, poddôstojníci a vojaci v zálohe, takzvaní rezervisti do roku 32 a to len k infantérii, to jest k spoločnému cisársko-kráľovskému vojsku, keré má právo bojovac mimo

hranic štátu. Ale len krátko po nich rukujú tí isté ročníky aj k Honvédom, kerí boli už povčuť určení len na obranu koruny Uhorskej a jej hraníc. Hnec s nimi sa rekvirujú aj kone a vozy a k nim pridzeľujú chlapvovch nevojakovch vekove až do 42 rokovch.

V domácnosciach, po uliciach a hlavne na železničnom nádraží je plač a hrozné kvílenie pri lúčení s rukujúcimi. Vzdor týmto dramatickým javom niekerí nainfikovani maďaróni vykrikujú po uliciach obce „Éljen a haboru!“, čo znamená „Nech žije vojn!“ Obecný hajtmán bubnuje a oznamuje, že sa vyhlasuje „štátarium“ – stanné právo. Postupne rukovali vojaci rezervisci až do roku 42 a ostatných nevojakovch volali k asen-tírkam až do 50 roku tak, že v obci ostali len starci, ženy a dzeci. Potravín, odzevu a obu- vi ubúdalo a postupne ubudlo celkom. Úra- dy rekvirujú obilie, zemiaky a dobytek a na- tláčajú občanvovch na upisovanie válečných pôžičiek.

Píše sa rok 1917. Nemá kto robic ani na roliach, ani ve fabrike. Šecker zdravé a prá- ceschopné je na vojne. Obecný notár vydá- va lístky na potraviny a fabrika si zásobuje

du takú istú biedu a hlad. Obecný notár vy- dáva poukážky na potraviny podľa známo- sci a tiež podľa výšky jemu donesenému úplatku. Stav je taký, že kemu nikto nepracu- je ve fabrike a u notára nemá dobré oko, musí alebo hladovac, alebo siahac po cu- dzem, tam, kde je.

Súkenná fabrika vyrába už len jeden druh látky na civilnú potrebu a to takzvaný šerž pozostávajúci z namletých handér a jedného percenta bavlny. Namiesto dote- raz pridzeľovanej obuvi pracovnej pridzeľu- je už len dreváky. Ľud teda nemá ani potra- vín ani odzevu, ani obuvi, ani mydla, čo šec- ko v nem plodzí rozhorčenie a nenávisc voči úradom a štátu.

Je október 1918. Vojaci prichádzajú na urláby sa vac do kasární nevracajú. Obča- nia, nainfikovani maďaróni, už nevykrikujú „éljen a haboru!“. Po uliciach sa najprv oje- dzinele, potom časejšie začínajú oživac a oživac slovenské národné piesne. Obča- nia, slovenskí národovci, kerí už doteraz museli svoj postoj k slovenskému pod car- chu maďarizácie skrývac, začínajú sa oživac a vzájemne povzbudzovac. Vy- chádza prvé číslo novin ro- botnickeho pokrokového smeru Právo ľudu, v kerém bolo publikované rozpadnu- cie Rakúsko-uhorskej mo- narchie a vyhlásenie I. Čes- koslovenskej republiky za samostatný štát. Vyvolávajú heslá za slobodu slovenské- ho národa, heslá proti vojne a vykoriscovaniu ľudu, za zrušenia privilégii bohatých a rabuje sa ve šeckých ži- dovských obchodvovch šec- ko, čo tam je. Narukovani vo- jaci sa postupne vracajú.

Likvidujú sa maďarské úra- dy a iné inštitúcie, hlavne ich maďarskí úradníci. Nie- keré úra- dy nemajú momen- tálnu náhradu a tam sa neúraduje. Je tak- rečený nezákonný stav.

Z týchto dôvodvovch sa zriadzuje z de- mobilizovaných vovkavovch, hlavne unterofi- cívovch obecná stráž – dočasná milícia. Jej úlohou je udržiac v obci poriadek, nedo- púšcac rozkrádanie a demolovanie obchod- vovch a tak aspon sčasci zamaskovac stav bezzákonnosti. Takýmto stavom končí Rakúsko-uhorská monarchia a s ňu aj poli- tická a cirkevná hierarchia a jej privilegova- né práva v Rajci.“...

Po skončení prvej svetovej vojny posta- vili vďační občania nášho mesta padlým v tejto vojne pomník, ktorý sa nachádza ne- ďaleko kostola, pri Dome vďaky.

Zdroj: internet
a Kronika mesta Rajec č. 1

Spracovala: Šzá
1x foto: depozit Mestského múzea v Rajci

PAMÁTNÍK 1. SV. VOJNY V RAJCI (okolo roku 1935)

svojich pracovníkvovch potravínami, odze- vom a obuvu. Na dovřšenie nedostatku a z neho vyplývajúcej biedy a hladu je ľud ešte poscihnutý katastrofálnym suchom. Obilie nenarvostlo a musí sa thrac rukami, lebo pod kosu sa šecker rosype a straci. Ze- miak vyšiel len každý piaty – šiesty. Nielen ľudzom, ale ani dobytku neni čo dac. Z ne- dostatku potravín a podvýživy prichádza choroba – pliaga. Jedni hu volajú španielka a druhí zas malária. Na túto chorobu umie- rajú v obci celé dzesiatky ľudzi. I samotné- mu rajeckému dochtorovi Ferdinandovi Po- kornému zemreli vtedy 3 dzeci a to dvaja synovia a jedna céra.

Píše sa rok 1918. V januári ešte rukujú 18-roční. Z vojny sa vracajú 50 a vyše 50- roční, iní vojaci zas prichádzajú na urláby, hlavne z ruského frontu a hovoria o Veľkej októbrovej revolúcii v Rusku. Rozhorčujú sa na neludským zásobovaním vovkavovch na frontoch a aj v kasárnach. Avšak doma naj-

ČESTNÝ OBČAN FERDINAND MILUČKÝ OSLAVUJE ŽIVOTNÉ JUBILEUM

Ak ste niekedy navštívili Galériu Cypriána Majerníka, Dom umenia v Piešťanoch, Bratislavské krematórium či Rajeckú radnicu pravdepodobne ste nevedeli, že projekt týchto budov vytvoril rajecský rodák, Čestný občan mesta Rajec, architekt a projektant **Ferdinand Milučký**, ktorý sa práve v týchto dňoch dožíva významného životného jubilea **85 rokov**.

Ferdinand Milučký sa narodil 26. septembra 1929 v Rajci v rodine klampiara a už ako gymnazista prejavil svoj výtvarný talent. Po ukončení Gymnázia v Žiline začal v roku 1949 študovať na Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva v Bratislave, ktorú ukončil v roku 1953 ako inžinier architekt.

Ako architekta ho priťahoval predovšetkým Emil Belluš. Priamo

s ním spolupracoval na súťažných projektoch bratislavského Slavína a veľvyslanectva v Pekingu. Prísny autorovým dohľadom strážil dôkladnosť realizácie stavieb. Vďaka tomu patria jeho diela k zlatému pokladu slovenskej architektúry 20. storočia.

Je autorom a spoluautorom mnohých projektov napr. bratislavského sídliska Trávniky, Galérie Cypriána Majerníka, Domu umenia v Piešťanoch, bývalých československých veľvyslanectiev v Ríme a Moskve. Pre naše mesto v roku 1991 vypracoval projekt rekonštrukcie radnice. V roku 1962 začal projektovať prvé krematórium na Slovensku, ktoré postavili v Bratislave. Tu dostal možnosť naplniť svoje architektonické krédo a výsledkom je jedno z najlepších diel našej novodobej architektúry.

Ferdinand Milučký získal štátnu cenu za architektúru, sedemkrát najvyššie ocenenie Spolku architektov. V roku 1999 sa stal laureátom Herderovej ceny vo Viedni. Niekoľkokrát (1964, 66, 67, 72, 88) získal Cenu Dušana Jurkoviča a v roku 2009 Rád Ľudovíta Štúra II. triedy. V roku 1999 prevzal z rúk primátora mesta titul Čestný občan mesta Rajec.

Architekt a projektant Ferdinand Milučký pozdvihol architektúru do sféry umenia a svojou tvorbou ostáva uznávaným umelcom.

Nášmu rodákovi Ferdinandovi Milučkému prajeme k jeho životnému jubileu ešte veľa zdravia, šťastia a príjemných chvíľ strávených v kruhu svojich blízkych.

Šzá
Foto: internet

POĎAKOVANIE

Úprimne ďakujeme celej rodine, príbuzným, priateľom a známym za prejavy sústrasti, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke s **Pavlom PLEVKOM**, ktorý odišiel do večnosti dňa 22.7.2014.

Smútiaca rodina.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti – september 2014

65 rokov

Zdenka Imrišková
Júlia Jančovičová
Ľudovít Šuhajda
Pavol Drevenák

84 rokov

Štefan Višňovský

88 rokov

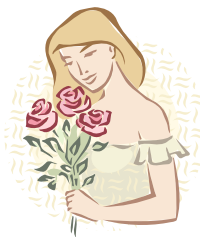
Pavol Šimko

89 rokov

Anna Cinková

75 rokov

Jozef Eloga
Ladislav Žilinčík

80 rokov

Viktor Hajster

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Filip Hanulák – júl
Ela Štaffenová – august

Zosobášili sa

Stanislav Herman a **Veronika Huljaková**

Opustili nás

Štefan Kavec 1958 – 11.7.2014
Stanislava Koledová, rod. Bieliková 1951 – 16.7.2014
Pavol Plevko 1956 – 22.7.2014
Vincencia Dudáková, rod. Pialová 1947 – 3.8.2014
Jolana Lalinská, rod. Dubcová 1932 – 4.8.2014
Jozefína Tužincinová, rod. Biela 1937 – 6.8.2014
Božena Paulinyová, rod. Matuchová 1924 – 9.8.2014
Janka Sihlovcová, rod. Zlatníková 1953 – 15.8.2014
Jozef Hulín 1948 – 23.8.2014
Anna Drevenáková, rod. Kotríková 1929 – 29.8.2014

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb a rodinných príslušníkov

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC

d'akuje

*Zuzane Fuskovej za výstavu
Svadobné čaro.*

Zároveň vás pozýva na výstavu

**PRÁČ ŽIAKOV MATERSKEJ ŠKOLY
NA MUDROCHOVEJ ULICI
30.9. - 27.10.2014**

Výstavná sieň Radnice v Rajci

NAJŤAŽŠÍ, ALE NAJKRAJŠÍ

Rajec má za sebou prvé „Vianoce“. Už 31. ročník Rajeckého maratónu prilákal do mesta viac ako 1100 pretekárov z 15 krajín sveta v disciplínach maratónu, polmaratónu, inline polmaratónu a hobby behov.

**VÍŤAZ MARATÓNU
ELIAS KIPTUM MAINDI**

Stovky domácich, ale aj množstvo návštevníkov z rôznych miest sledovali ako prvé štart korčuliarov, ktorí po 2 km okruhu ulicami mesta vyrazili do cieľa v Čičmanoch. S náročnou traťou si najlepšie poradil *Kristián Terebeší*, ktorému však víťazstvo potvrdilo až záverečné meranie, pretože *Michal Slotta* z Rajeckých Teplic prišiel s časom 00:46:10.6 do cieľa iba o stotinu sekundy neskôr. Z Rajčanov sa na korčuliach darilo najlepšie *Michalovi Peknému*, ktorý skončil na krásnom trinástom mieste. Jeho tímový kolega, *Peťo Uhlárik*, si odjazdil 17. priečku.

Po korčuliaroch sa na rovnakú trať postavili aj polmaratónci a maratónci. Osemsto bežcov sa za mohutného povzbudzovania vydalo na neľahkú trať, ktorá bola tento rok obzvlášť náročná. Celé preteky sprevádzalo bežcov a

doslova ich pieklo silné slnko, ktoré navyše rozpaľovalo asfaltovú cestu. Viacerí pretekári mali čo robiť, aby vôbec zvládli odbehnúť naplánovaných 21 alebo viac ako 42 km. Obrovskou pomocou im boli časté občerstvovacie v rézii nášho Maratón klubu Rajec. Napriek tomu sa však našlo zopár pretekárov, ktorí museli predčasne odstúpiť z behu. S teplotou, vlhkosťou a prevýšením si v polmaratóne bežiacom sa do Rajeckej Lesnej a späť poradil najlepšie *Keňan Charles Cheruiy Toroitich* z Benedek-Teamu, ktorý dobehol do cieľa v úžasnom čase 01:11:54. Druhé miesto patrí so stratou minúty a 51 sekúnd *Borisovi Csibovi* (Tím BMSC). Maratón klub Rajec nesklamal ani v tejto disciplíne. *Jozef Židek* sa tešil zo 6. miesta a *Jano Zmrhala* si vybojoval 9. priečku v absolútnom poradí. Maďarka *Gladys Kerubo Otero* prejavila najväčšie schopnosti spomedzi žien a s časom 01:24:02 dobehla do cieľa ako prvá.

Maratón predstavoval ešte oveľa náročnejší boj s veľmi ťažkými podmienkami. Krásnym údolím rajeckej doliny do Čičmian a späť bežal aj pretekár svetového formátu, opäť *Keňan* z Benedek-Teamu, *Elias Kiptum Maindi*, ktorý si dobehol po víťazstvo na rajecké námestie s časom 2:30:54. Druhé miesto si vybojoval *Viktor Starodubtsev* z JM Demolex Bardejov. Na víťaza mu chýbalo takmer 9 minút. *Náš Ondrej Veselovský* si počínal štandardne dobre, dobehol ako tretí Slováka a v celkovom poradí

mu patrí 7. miesto. Hneď za ním prišiel do cieľa ďalší Rajčan, *Zdenko Koleda*. Zo žien sa z prvenstva tešil opäť Benedek-Team, Maďarka *Helén Csöngé* dobehla do cieľa s časom 3:01:18.

To, že to v našom meste naozaj behá, potvrdilo, nerátajúc deti, viac ako 60 prihlásených Rajčanov, ktorí vybehli za svojimi osobnými výhrami samých nad sebou. Ak chcete vidieť, ako sa im darilo, porovnať sa a zauvažovať, či by ste to odbehli lepšie, kliknite na kompletné výsledky na www.rajeckymaraton.sk a nechajte sa inšpirovať.

RAJECKÁ DRUŽINA

Všetci diváci a hlavne bežci si vychutnali nádhernú atmosféru rajeckých pretekov a domácke rodinné prostredie, ktoré svojím prístupom a perfektnou organizáciou vytvárajú členovia Maratón klubu Rajec. Aj tento rok preto môžeme konštatovať, že Rajecký maratón bol síce najťažší, no opäť najkrajší.

-jr-; 2x foto: archív Maratón klubu

KRAJINA NARNIE V NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIÍ ÁNO PRE ŽIVOT

Vďaka príspevku Žilinského samosprávneho kraja zažili deti deň plný zábavy, hier a tvorivých aktivít.

Deti dočasne bývajúce v zariadení núdzového bývania a taktiež deti zo sociálne slabých rodín z Rajeckého regiónu sa v piatok, 25.7.2014, preniesli do krajiny Narnie. Išlo o výchovno-rekreačný pobyt, ktorý zorganizovala nezisková organizácia Áno pre život so sídlom v Rajeckých Tepliciach.

Celá aktivita bola zameraná na upevňovanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Nosnou témou programu bola „Krajina Narnie“. Program pozostával z časti výchovnej, počas ktorej deti súťažili. Hravou a motivačnou formou, tak boli prenesené na deti morálne a výchovné hodnoty. Deti postupne získavali dukáty a nakoniec našli poklad, o ktorý sa medzi sebou podelili. Súčasťou pobytu bola pestrá paleta spoločenských a športových aktivít pre matky s deťmi. Podvečer sa uskutočnilo stretnutie komunity pri ohni spojené s opekačkou. Deti s matkami hovorili o svojich zážitkoch, pocitoch. Bol to cenný priestor pre vyjadrenie pochvaly, usmernenia nielen pre deti, ale aj pre matky so zameraním na hodnoty výchovy a dôslednosti pri výchove. Nezabudnuteľným zážitkom pre všetkých bola hipoterapia. Deťom sa otvorili nové možnosti videnia sveta a vyjadrenia svojich pocitov. Zároveň úzky kontakt so zvieratám, voči ktorému dovtedy prechovávali rešpekt, jazda na koni, dynamický pohyb posilnilo ich sebavedomie.

Okrem pobytu boli zakúpené nové hračky potrebné k filiálnej terapii, ktorá je súčasťou poskytovaných služieb v našej organizácii od roku 2009. Počas filiálnej terapie sa pracuje s predpísanými hračkami, podľa presných pravidiel. Filiálna terapia prispieva k prehĺbovaniu vzájomného vzťahu a porozumenia matiek s deťmi, pomáha matkám upevniť a rozšíriť si rodičovské zručnosti, pochopiť a pomenovať pocity dieťaťa.

„Cieľom projektu bolo, aby matky spolu s deťmi prežili deň plný zábavy, hier a súťaží v úzkom kontakte, v bezprostrednej interakcii. Jazdu na koni, súťaže, opekačku absolvovali deti spolu s mamičkami, čím sa upevnili vzťahy medzi nimi navzájom,“ uviedla *Anna Verešová*, riaditeľka neziskovej organizácie.

Zuzana Dobešová, Áno pre život n.o.
1x foto: archív APŽ

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
 otvára pre všetky deti bez rozdielu veku

DIYADELNÝ KRÚŽOK

Ak sa aj ty chceš stať členom ČILI DIVADLA, ktoré pôsobí pri MsKS Rajec, môžeš sa prihlásiť **do 26.9.2014**: v Mestskej knižnici pri MsKS Rajec, na tel. č. 041/ 542 47 03, 0910 923 575 alebo na kniznicarajec@rajec.net

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC
 otvára pre **VŠETKY DETI**

**KRÚŽOK
 PALIČKOVANIA**

Ak sa aj ty chceš naučiť jednu z najkrajších remeselných techník – paličkovanú čipku, môžeš sa prihlásiť **do 26.9.2014**: v Mestskej knižnici pri MsKS Rajec, na tel. č. 041/ 542 47 03, 0910 923 575 alebo na kniznicarajec@rajec.net

Mestské kultúrne stredisko Rajec pripravuje

**KRÚŽOK
 PALIČKOVANIA**
 PRE DOSPELÝCH

každú stredu o 18.00 hod. klubová miestnosť
 Mestského kultúrneho strediska Rajec

Prvé stretnutie záujemcov o krúžok bude
1.10.2014 o 18.00 hod. v klubovni MsKS Rajec

Prihlásiť sa môžete: pondelok – piatok do 16.00 hod. alebo telefonicky 041/ 542 4703, 0910 923 575, e-mail: kniznicarajec@rajec.net

JOGA

cvičenie systémom Joga v dennom živote
 začíname **9. septembra 2014**
 každý utorok o **18.30** hod.
veľká zasadačka
Mestského úradu v Rajci

Prineste si podložku na cvičenie

Informácie: Mestské kultúrne stredisko Rajec
 tel.: 041/ 542 4703, mobil: 0910 923 575
kniznicarajec@rajec.net

inzercia

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO RAJEC A RAJECKÁ PIVÁREŇ
POZYVAJÚ VŠETKÝCH PRIAZNIVCOV PIVA NA

RAJECKÝ PIVNÝ FESTIVAL

12. - 21. SEPTEMBRA 2014

ZAČÍNAME V PIATOK 12.9. O 15.00 HOD.
SPRIEVODNÝ PROGRAM OD 17.00 HOD.
SMÄDU A HLADU SA NEMUSÍTE BÁŤ!

piatok sobota nedeľa

12.-13.-14.9.

NÁMESTIE SNP

12.9. ZÁLESÁCI, QUO MACHINE
GRILOVANÉ DOBROTÝ

13.9. TA-BAC, ŠLEHA
JASENOVSKÉ GASTROMÁMENIE

14.9. THE FATHERS, CCA, FARIZEO
GRILOVANÉ DOBROTÝ

pondelok utorok streda štvrtok

15.-16.-17.-18.9.

RAJECKÁ PIVÁREŇ

RAJECKÝ
PIVNÝ FESTIVAL
POKRAČUJE

piatok sobota nedeľa

19.-20.-21.9.

RAJECKÁ PIVÁREŇ

19.9. L+L SYSTEM

20.9. DUO CARPATIA

21.9. LUKÁŠ FODREK

TOMBOLA

Slovenský zväz záhradkárov – Prídomový
záhradkár v Rajci v spolupráci
s Mestským kultúrnym strediskom Rajec
vás pozývajú na

VÝSTAVA OVOCIA, ZELENINY A KVETOV

nedeľa 28.9. - utorok 30.9.2014

Veľká zasadačka
Mestského úradu v Rajci

Výstava bude otvorená:

28. septembra (nedeľa) 9.00 – 18.00 hod.

29. septembra (pondelok) 9.00 – 18.00 hod.

30. septembra (utorok) 9.00 – 14.00 hod.

ÚČASŤ NEORGANIZOVANÝCH ZÁHRADKÁROV JE VÍTANÁ,
SVOJE VZORKY PRINESTE v sobotu 27.9.2014
od 9.00 do 16.00 hod. do veľkej zasadačky Mestského úradu v Rajci
SRDČNE VÁS NA VÝSTAVU POZÝVAME, VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ,
MINISÚŤAŽ PRE NAVŠTEVNÍKOV VÝSTAVY O FINANČNÚ ODMEŇU

NÁRODNÁ TRANSFÚZNA SLUŽBA SR, PRACOVISKO ŽILINA
V SPOLUPRÁCI S MESTOM RAJEC
A MESTSKÝM KULTÚRNYM STREDISKOM RAJEC
VÁS POZYVAJÚ NA PODUJATIE

KVAPKA KRVI

DARUJ KRV ☺ DARUJ ŽIVOT ☺ DARUJ RADOSŤ

štvrtok

18.9.
2014

8⁰⁰ - 11⁰⁰ hod.

VEĽKÁ
ZASADAČKA
MESTSKÉHO ÚRADU
V RAJCI

